

súlyáról van szó, amelynek legfontosabb eleme az ember, tehát mindaz a gazdasági-szellemi tevékenység, amit a szakma tehet a kívánt összhang érdekében.

Az utóbbi idők egyik felülvizsgálatra szoruló koncepciójának tartom az erdészeti és a vadászati kutatás mesterséges szétválasztását. Az erdő—vad összhangjának kutatásokkal történő megalapozásáért az erdészeti kutatás legyen a felelős!

Az elméleti és gyakorlati viták legnagyobb tere az erdőt kezelő részesedése a vadgazdálkodás bevételeiből és az erdőben keletkezett károk térítése. Ismételten felvetjük, hogy a vadgazdálkodót érdekeltté kell tenni a károk elhárításában, a gazdálkodás hibájából eredő károk megtérítésére kell kötelezni. Ugyanakkor a vadgazdálkodó vétlensége esetén is keletkezik, keletkezhetséges vadkár, a vad időszakos vándorlása, csoportosulása, az erdőgazdálkodási tevékenység változása, az intenzív beavatkozás területének növekedése stb., a károsítás forrásai lehetnek. Indokolt tehát, hogy az erdőfenntartás is szerepet vállaljon a károk megelőzésében, viselésében. A jogi szabályozás mellett a vadgazdálkodásból származó bevételek újrafelosztásának a kérdése is a közös érdekeltségen alapuló összhang feltételeinek megteremtése.

DR. RÁCZ ANTAL:

A HAZAI ÉRDŐK VADELTTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK MEGFELELŐ VADÁLLOMÁNY KIALAKÍTÁSA

Belső szakmai berkeinkben a vadgazdálkodás megítélése nagyon eltérő. A viták elsősorban a fenntartható vadállomány és a ténylegesen meglévő állomány között tapasztalható lényeges eltérés körül adódnak. Ezt a vitát csak élezi a helyenként jelentős és ténylegesen bekövetkezett vadkár. Különösen kiéleződtek a viták az erdőgazdasági vadkárhelyzet megoldatlansága miatt, de erősödni és szélesedni fognak az évről évre emelkedő mezőgazdasági vadkárok miatt is.

Hosszú távon nyilvánvalóan ez a helyzet nem tartható és súlyos kárt okoz a sportvadászok, főként a hivatásos vadászok társadalmi megítélésében. Mindannyiunknak jól felfogott érdeke tehát, hogy a meglévő ellentmondások feloldásával, a vadgazdálkodási üzemterveken alapuló állományszabályozás és állományhasznosítás megvalósításával törekedjünk a reális vadgazdálkodás megvalósítására.

Miért nem tudjuk teljes mértékben megvalósítani az üzemtervszerű vadgazdálkodást? Ezt talán a következőkben felvetett gondokkal magyarázhatjuk:

1. A vadállomány évenkénti számbavétele kizárólag a vadászatra jogosult feladata és egyben privilégiuma, ugyanis az általa leírt állományadatok gyakorlatilag cáfolhatatlanok.
1974-ben először és azóta minden évben kivétel nélkül, több a terítékre került szarvasok száma, mint az abban az adott évben becsült tehénlétszám, ugyanakkor a törzsállomány emelkedett. Ki tartja ezt komolynak? Mindenki előtt világos, hogy ezek a jelek nélkülöznek minden biológiai, vadgazdálkodási szakmai ismeretet.
2. Nem rózsásabb — igaz más vonatkozásban — a helyzet az apróvad-gazdálkodásban sem. Vizsgáljuk csak meg a fácánállomány és a visszatermelés

alakulását: 1980-ban 4,8 millió fácánt kellett „felhasználni” ahhoz, hogy 800.000 db-ot betakaríthassunk, a nagyfokú ismert vagy ismeretlen veszteségek következtében. Nyilvánvaló, hogy ez a veszteség ma, többek között, társadalmi munkával van ellensúlyozva.

3. A vadgazdálkodás nyeresége népgazdasági szinten kedvező, megoszlása viszont aránytalan. Csak kisebb része jut a termelőkhez és viszonylag sok a kereskedelemhez.
4. A vadgazdálkodási ágazatban dolgozó szakemberek képzettségi szintje alacsony. Tovább nehezíti a helyzetet, hogy a vadásztársaságoknál szervezeti adottságaiknál fogva szakmai kérdésekben nem a szakemberek, hanem a vadászatért rajongó sportvadász-vezetőségek döntenek. Természetesen az esetek jelentős részében műkedvelő, jó szándékú, de kevésbé hozzáértő emberekről van szó.

Mit lehet tenni?

Növelni kell a hatósági felügyelet szerepét, az állománybecslés és a hasznosítás tekintetében. Tovább kell folytatni az élőhelykutatói programot azzal az igénnyel, hogy egzakt számokon alapuló vadeltartó képesség birtokába kerüljünk. Ki kell dolgozni azt az eljárást, amelynek az alapján a részletes erdőleírás egyben a vadeltartó értéket is tartalmazná, így az erdőgazdasági üzemtervek a vadgazdálkodási üzemtervek alapjait is képezhetnék.

A vad termelésében, forgalmazásában és főként hasznának igazságosabb elosztásában a minisztériumoknak jobban kell álláspontjukat érvényesíteni. Félő, hogy a felvásárlás és az értékesítés monopolhelyezete, a termelők e tekintetbeli kiszolgáltatottsága, később a termelés visszaesését eredményezhetik.

DR. SZEPESI LÁSZLÓ:

Az ezredforduló várható erdőgazdasági géprendszerei

Az elkövetkező időszak, így az ezredforduló várható géprendszerei mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban már elég határozott formában kirajzolódtak. Ha olykor elemeiben, de kisebb-nagyobb arányban, már nálunk is fellelhetők azok a műszaki megoldások, amelyek a termelékenység szükseges növelését, s a termelés ipari szintre való emelésének lehetőségeit biztosítják.

Az elkövetkező időszakban fontos feladatnak számít a gépesítettség növelése, s a gépesítés szintjében ma még fellelhető nagy különbségek enyhítése. Ennek érdekében országosan is, helyileg is tisztázni, egységesíteni kell a koncepciókat, technológiákat, az alkalmazandó géprendszereket, s bizonyos vonatkozásban a típusokat is. Fontos, hogy az erdőgazdasági termelés teljes folyamata olyan technológiák rendszeréből álljon, amelyek egyaránt megfelelnek a műszaki, biológiai, ökonómiai, ergonómiai és környezetvédelmi követelményeknek.

Nagyobb teret kell engedni a racionalitásnak. Az alkalmazandó technika elemeit úgy kell egymás mellé illeszteni, hogy lehetőség szerint biztosított legyen a folyamatgépesítés, az energia- és anyagtakarékosság, s a technológiai fegyelem. Lehetőleg ki kell küszöbölni a mechanizációval járó káros mellékhatásokat is.

Mivel a munkafegyelem, a munkaintenzitás, a minőség és szervezettség szoros összefüggésben van a dolgozók szakképzettségével, műveltségével, ér-